פוסל בכל ענין אפילו לאחר הואה משום דקא"ר אלעזר ב"ר שמעון

שמעתי שמבדילין ומשמע דקאי

אמתניתין ובא לחלוק עליה ור״ת פירש

דהא דקאמר רבי שמעון בן אליקים

מאי לא יבדיל דקרא אינו צריך להבדיל

היינו בשעת מלוי דלדם הוא לריך

וכשמבדיל כל שכן השמוליה דם

ובשעת הואה דוקא קאמר קרא לא

יבדיל כלל אבל אשעת מיצוי קאמר

קרא לא יבדיל אין נריך להבדיל

ושבקינן לקרא דאיהו דחיק ומוקי

אנפשיה ותרווייהו משתמעי מיניה

דמדאפקיה בלשון לאו קדריש דבשעת

הזאה לא יבדיל ולאסור אף בשעת

מיצוי סלא אתא קרא דמוהקריבו (כ)

נפקא דחילק הכתוב בין חטאת העוף לעולת העוף ולכך י"ל דאתא קרא

למימר נמי דבשעת מיצוי אם ירצה

לא יבדיל והא דקאמר לא שמיע להו

דר"ש בן אליקים דמשמע שבא לחלוק

על רב חסדה ורבה ואביי היינו

משום דלר"ש בן אליקים אין לחוש

כשמבדיל אחר הואה שעושה מעשה

עולה בחטאת דמלות חטאת נמי כך

היא דקרא אין נריך להבדיל קאמר

וא"ת ולרב הונא דאמר משמיה דרב

במעילה בפרק חטאת העוף (דף ח:)

דמינוי חטאת העוף לא מעכב אמאי

פסלי רבנן כשמבדיל אחר הואה והא

אין כאן מעשה עולה דמחתך בשר

בעלמא הוא כדפרישית לעיל ולמאי

דפירשתי ניחא דדלמא רב הונא סבר

(ג) כרשב"א דפי׳ קודם הואה

קנם א מיי׳ פ״ה מהל׳

כם ב ג מיי׳ פ״ג מהל׳

 לו (זכחים סה.], כ) זכחים
לח. מנחות פג., ג) יומה
ג., ד) [ר"ה ה. וש"נ], ב) (יומל ג.) זבחים כד: וויקרא הן, ז) וויקרא ו) [הקרם כן, ל) [הקרם א], א) [קידוטין נב:], ע) צ"ל חורים, י) שייך לעיל דף כא:, ל) [ועיין חוס' סנסדרין סה. ד"ה יצא], ל) צ"ל דחטאח, א) [צ"ל בפ"ב דובחים דף כד:],

ממנו הכמש בנום. שמחובר הכמש

בגוף בשעת הזאה דהא כתיב ושסו ולא

יבדיל: אף כאן כו'. דע"כ היקישא

להכי אתא דהא מול עורף מג"ש

נפקא ליה לקמן וכמשפט חטאת

בהמה לא אמרינן דהא מעוף סליק:

והקריבו. דבעי הבדלה במקלת:

והקריבו למה לי. לחלק דלא נימא

כמשפט חטאת העוף בסימן אחד

דהא אתקש מליקה להקטרה: ה"א

כמשפט חטחת העוף. דסליק מיניה:

ואי משום ומלק והקטיר. ההוא הוה

מפקינן ליה לדרשה אחרינה דמיניה

נפקא לן אומליקת עולת העוף

דלמעלה מחוט הסיקרא היא בראש

המובח דאילו מליקת חטאת העוף

למטה כדילפינן לה בזבחים (דף סד:)

על קיר המובחי זה קיר התחתון כו'

בפרק קדשי קדשים וכיון דמיבעי לן

למילחא אחריתא לא אלים למעקר

היקישא דכמשפט מההוא דסליק מיניה

דאיכא למדרש היקישא דמליקה

והקטרה לענין ראש המזבח והיקישא

דכמשפט לענין אחיזת ראש וגוף:

השתח דכתיב והקריבו. על כרחך

עקריה מיניה דחילוק לגמרי משמע

ליה לתנא קמא דלא תיגמר מיניה

כלל ואוקמיה אחטאת בהמה ומהשתא

דרישם מומלק והקטירי דלגמרי איתקש

הקטרה למליקה בין לענין ראשו של

מזבח בין לענין הראש בעלמו והגוף

בעלמו: משלו ולא משל ליבור.

מתרומת הלשכה: משלו ולא משל

מעשר. דתרי אשר לו כתובים

בפרשה ואפילו לרבי יהודה דאמרים

מעשר ממון הדיוט הוא להכי אתא אשר לו לממעטיה. וביום ובידו הימנית

נמי בפר יום הכפורים כתיב [ויקרא מז] כי ביום הזה יכפר וכתיב ביה אלבע

וכהונה והזה באלבעו אל פני וגו' [שס]: מביום לוותו נפקא. למה ליה

למילפא מחטאת בהמה הא בכולהו קרבנות כחיב ביום לוותו להקריב

דמשמע ביום ולא בלילה וכל הקרבנות במשמע: כל מקום שנאמר

אלבע וכהונה. ומוקמינן בפ"ק דמנחות (דף י.) או אלבע או כהונה

וגמר ממלורע עני דכתיב ביה [ויקרא יד] וטבל הכהן אלבעו הימנית ומיניה

ילפינן לכל היכא דכתיב כהן או אלבע שתהא עבודה בימין ובעולת

נדבה כחיב כהן [שם א] והקריב הכהן: ואידך. הא דאוקמינן במנחות או אצבע או כהונה הני מילי לרבנן אבל לרבי שמעון אוקימנא התם

דכהונה בעיא אלבע דאע"ג דכחיב כהונה אי לא כחיב בה אלבע

לא גמרינן בה ימין ות"ק דלעיל כר"ש סבירא ליה: ות"ק. דאמר [כה.]

כמשפט חטאת בהמה: ור"א בר"ש. דאמר [כא:] כמשפט חטאת העוף

ומפיק היקישא לאחיזת ראש וגוף: מול עורף. בעולה מנא להו תרתי

לא מצי גמרינן מיניה דאי מצטרכא לן היקישא למול עורף חו לא ילפת

מיניה אחיזת ראש וגוף דחילוקא דוהקריבו לגמרי ממעט להבדלה

בעולה מדין חטאת דהכי משמע חלק הכתוב בעולה ממליקת חטאת

והטעינה הבדלה וכל שישנו בשחיטה ישנו בהבדלה: גמרי מליקה

ממליקה. במה מלינו מה מליקה האמורה בחטאת פירש לך בה הכתוב

מול עורף אף כל מליקה אינה אלא ממול עורף: בותבר' בסורין.

לשון משנה: ה"ג במתניתין סחלם הליהוב שבוה ושבוה פסול.

תחלת הליהוב כשמתחילין להביא נולה יפה להובה סביב ללואר

פסולין בזה ובזה מכך מפרש בגמרא [ע"ב] דבבני יונה פסולין משום

גודלן ובתורין מפני קוטנן דיצאו מכלל קטנים ולכלל גדולים לא באו: גבו׳ שי סורין גדולים ולא קטנים. אתורים דקרא קאי:

גדולים ולא קטנים. לקמיה [שם] מפרש מאי משמע: שיכול והלא דין

הוא. אי לאו דכתיב תורים הוה ילפינן מדינא דקטנים כשרים:

תורה אור השלם

() [דף כ.],

 וְהַקְּרִיב אַהֲרֹן אֶת פָּר הַחַטָּאת אֲשֶׁר לוֹ וְכַפֶּר ָּנְעַדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ: בַּעֲדוֹ וּבְעַד

.2 אשר צוה יי את משה אֲשֶׁר צוְה יְיָ אֶת משָׁה בְּּהַר סִינְי בְּיוֹם צוֹתוֹ אֶת מְשֶׁר בְּרַבְּר אֶת מְשֶׁר בְּרֵבְ יִבְּרְבְּר אֶת מְשֶׁר בְּרֵבְ יִבְּרְבְּר אֶת מְשֶׁר בְּרֵבְ יִבְּרְבְּר בְּרִבְּר בְּרִבְּר בְּר בִּר יִבְּר בְּר בִּר יִנְיִי בְּמִרְבָּר מִינְי: וויקרא ז לח

הגהות הב"ח

(א) תר"ה (כדף הקודם) ואינו וכו' וי"ל דמשמע להו דמתני': (ב) בא"ד למוהקריבו הוה נפקל: (ג) בא"ד דדילמה רב הונה סבר כרשב"ה דמוקי פלוגתייהו קודם הזאה אבל לפי׳ ר״ת כנ״ל ותיבות ופליגי קודם הואה נמחק: (ד) בא"ד ואיכא רבגן ודאי דפליגי: (ה) תום' ל"ה ואידן וכו' משני דתרווייהו כדי נסבא בעית אימא כי הכל וגרלה:

מוסף רש"י

כדי נסבה. שלא ללוח (סוטה יט:) אלטריך למתנייה ותנייה נכלי (קדושין ה:). מדרבה בר בר חנה נפקא. יקס"ד או אלבע או כהונה יאין לך בכל אלו שלא נאמר כהן בהקרבתן (זבחים צח.).

רבינו גרשום

ות״ק וכי מאחר דנפקא . לן מומלק והקטיר. כלומו מאחר דנפקא לן הבדלה בעולת העוף מומלק יהקטיר מה הקטרה הראש . בעצמו והגוף בעצמו בעצמו וווגוף בעצמו אף מליקה וכו' כלומר והקריבו למה לי השתא דכתיב והקריבו שדינו מובדל מחטאת העוף ררוש ביה נמי הא מה ההמרה הראש רעצמו כו': ידו הימנית מדרבה בר בר חנה נפקא. כלומר כהונה: ואידך כהונה בעיא אצרט. כלומר אט"ג דרחיר אבבע. כיוהו אל גוכוים כהונה לא נימא יד ימנית עד דכתב אצבע אבל אי כתב אצבע אע"ג דלא כתב כהונה משמע יד ימנית והכא בחטאת קרא ייד בייד בין (בני) התורים או מן (בני) היונה וכו׳ כמה פעמים בתורה [כתיב] מן התורין או מן בני היונה לא לישתמיט קרא פעם א' וליכתוב מן בני התורים או מן . היונה. אלא מדכתב מז

אותו בראש ובגוף ומוה. לאחר מליקה הויא הואה כדכתיב בחטאת העוף גבי שמיעת קול (ויקרא ה) והזה מדם החטאת וגו': מאי קאמר. דהח אוחו ברחש ובגוף משמע שלריך לאוחון שניהן בתוך כף ידו ולא סגי ליה לאחוז בראש או בגוף ומנא ליה הא בחטאת: כשהוא

ואפילו קודם הזאה פליגי וא"ת לרב חסדא ולרבא ואביי אמאי מוקמי מתניתין דלא כר"א ב"ר שמעון הא לכאורה מתניתין קודם הואה איירי דומיא דרישא דקתני חטאת העוף כילד הוא עושה מולק ראשו ממול ערפו ואינו מבדיל ומזה כו' וי"ל דמשמע (4) ליה דמתניתיו

> אוחז בראש ובגוף ומזה אף כאן אוחז בראש ובגוף ומזה מאי קאמר הכי קאמר מה להלן כשהוא אחוז הראש בגוף מזה אף כאן כשהוא אחוז הראש בגוף מזה אי מה להלז בסימן אחד אף כאן בסימן אחד ת"ל והקריבו ות"ק וכי מאחר דנפקא לן מומלק והקטיר והקריבו למה לי אי לאו והקריבו הוה אמינא מאי כמשפט כמשפט חטאת העוף ואי משום ומלק והקטיר הוה אמינא 6מה הקטרה בראשו של מזבח אף מליקה בראשו של מזבח השתא דכתב רחמנא והקריבו דרוש ביה נמי הא יחמאת בהמה דאינה באה אלא מן החולין מנלן אמר רב חסדא דאמר קרא יוהקריב אהרן את פר החמאת אשר לו משלו ולא משל צבור ולא משל מעשר ביום משלו ולא מביום צוותו נפקא סכדי נסבה ידו הימנית מדרבה בר בר חנה נפקא סדאמר רבה בר בר חנה אר"ש בן לקיש כל מקום שנאמר אצבע או כהונה אינה אלא ימין ואידך כהונה בעיא אצבע אצבע לא בעיא כהונה ותנא קמא ורבי אלעזר בר' שמעון ממול העורף מנא להו גמרי מליקה ממליקה: **מתני'** בשר בתורין פסול בבני יונה כשר בבני יונה פסול בתורין תחלת הציהוב בזה ובזה פסול: **גמ'** ת"ר יתורין גדולים כשרים קטנים פסולים בני יונה קטנים כשרים גדולים פסולין נמצא כשר בתורין פסול בבני יונה

> כשר בבני יונה פסול בתורין תנו רבנן תורים גדולים ולא קטנים שיכול והלא דין הוא

ופליגי קודם הזאה אבל לפירוש ר"ת ומה קשה דאפילו לרשב"א לא פליג אלא לאחר הזאה וליכא למימר דלרבנן דמתניתין דובחים (דף סד:) מילוי חטאת העוף מעכב דרב הונא סבר כר"א ברבי שמעון דהא מהדר הש"ס במעילה לאוקמי כל סתמא דמתניתין כוותיה וי"ל דיעמיד מתניתין דקתני הבדיל פסול קודם הואה ואתי אפילו כר"א ברבי שמעון וסוגיא דובחים דקאמר מתניתין דלא כראב"ש אתי כרב אדא בר אהבה דקאמר במעילה דדם מיצוי חטאת העוף מעכב ואיכא רבנן (ד) דפליגי עליה דראב"ש אפילו לרב הונא דמדקאמר שמעתי שמבדילין משמע דפליגי רבנן עליה וסברי דמילוי מעכב אבל סתם מתניתין דובחים אתי שפיר כוותיה כדפירשנו: יי ת"ל והקריבו. מה שפירש בקונטרס דאיפכא ליכא למימר דרבי ישמעאל אקרא דומלק והקטיר סמיך אין נראה דמומלק והקטיר ליכא לאוכוחי מיניה דלא נימא איפכא דהא איצטריך לראשו של מזבח אלא מסברא בעלמא אית ליה לרבי ישמעאל דלמול עורף אקשינהו תדע דלת"ק ורבי אלעזר לא בעו קרא למול עורף אלא ילפינן במה מלינו מליקה ממליקה: **ואידך** בחוגה בעי אצבע. בסוף התודה (מנחות פג.) משני ידו הימנית כדי נסבה ובסוף דם חטאת (זבחים דף נח.) משני תרווייהו (ה) כי הכא לי ונראה דלמ"ד דבר הלמד בג"ש אינו חוזר ומלמד בהיקש ל"ל דכדי נסבה דאלבע 0 חטאת גופיה יליף בגזרה שוה ממלורע דהיינו ימין מו בפ"ק דובחים (דף יג) ובפ"ק דמנחות (דף י.) ואם כן היכי מלי למילף עולת העוף מחטאת מהיקישה לכמשפט: במצא בשר בתורין בו'. הברייתה דהכה לא שייך למידק האי נמצא למעוטי מאי כדדייק לעילי אמחניתין דנמלא כשר בשחיטה פסול במליקה דהך ברייחא אמתניחין קיימא לפרושי דתורין גדולים כשרים כו' והדר מסיים נמצא כמו שאמרה משנחינו ח אבל לעיל לא לריך למתני כלל נמלא דכבר אשמועינן רישא דשחיטה מן הצואר ומליקה מן העורף ואם שינה בזה ובזה פסול שיבול והלא דין הוא. נשום דוכתא ל"ג תרווייהו דשיכול משמע דאי לאו האי קרא לא הוה אמינא הכי אבל

והלא דין הוא משמע דבלאו האי קרא היה לו לומר כן: שיבוד ומה בני יונה בו'. פירוש אי לאו קרא דתורים הייתי מכשיר אפילו קטנים מקל וחומר ואם תאמר ואי לא כתיב קרא דתורים לא הוה ידעינן תורין כלל דכשרים לקרבן ויש לומר דהכי פירושו שיכול אי לאו דאקיש רחמנא תורים לבני יונה דמינה ילפינן בסמוך דתורין קטנים לא אלא היה כתוב תורים רחוק מבני יונה דהשתא היה משמע חורים בין גדולים בין קטנים ואפילו בלא קל וחומר הוה ידעינן אלא דניחא ליה למנקט למילף בקל וחומר אי נמי דהוה מצי למכתב בני יונה ותורים דהשתא לא הוה מקיש תורים לבני יונה דאיכא למימר דקאי נמי בני אתורים ומכל מקום גדולים כשרים מדלא כתוב בהדיא בני יונה ובני תורים והוה אמינא מקל וחומר דכולם כשרים ח"ל תורים דמשמע גדולים דוקא כדמפרש לקמן דומיא דבני יונה:

ומה

שימה מקובצת

דמיניה למליקת ין העוף דמצותו למעלה: **3**] ומהשתא דריש ביה נמי מומלק והקטיר דלגמרי אתקש מליקה להקטרה בין לענין: ג] פסולין בזה ובזה כדמפרש רגמ׳: דו ורשמרדיל ר״ש הזאה דוקא קאמר קרא דלא יבדיל כלל אבל אשעת מצוי בעי למימר קרא: **ס**] לא אתא קרא קרא: על אינא קרא דמוהקריבו נפקא דחילק ונ״ב נ״א דמוהקריבו הוה נפיק דחילק: [] אבל לעיל לא צריך למיתני כלל וכו׳ עד סוף הדבור. נ״ב שלא :נמצא בס"י

בהמה כהונה איכא אצבע ליכא: דלא לישתמיט קרא וליכתוב מן [בני]